Ч. 195. Чернівцї, четвер дня 5. (17.) вересня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

З побуту царя у Київі.

(„Житіе спокойное и безмолвное“. Посьвячене нового собору сьв. Володимира. Відкрите памятника царю Миколї I. Поляки зложили найбільше на сей памятник. Пусті надії на царя. Селяни — охранники царскі. Розчароване селян. Чутки про смерть Лобанова).

(Допись „Буковини“ з Київа).

Вертаючи з Відня цар вступив до Київа. З вокзалу (двірця) поїхав перш за все в софіївський собор, де звичайним чином зустріло его духовеньство з митрополитою на чолї. Останний витав его промовою. Почавши від часів мітичного „віщаго Олега“, митрополита звів на те, що від часу, коли Київ пішов під руку московських царів, наступило „житіе спокойное и безмолвное.“ Запевне не скажу, в якому значіню митрополита ужив останне підкреслене слово; але на предиве пішла на другий день гутірка, хоча без краю дурна, але вельми характерна, що митрополита тим словом натякнув, що за царів московських знївечено у Київі самостійне житє духовне, самостійність церкви і всякими учинками духа і слова доведено Київ до „безмолвного“ (нїмого) житя. — Хто хоч трохи відає обрусительні тенденциї і простоване до абсолютного „объединенія“ київського митрополити, той тямить, що така думка нїколи не може й у снї йому привидїти ся.

Видатнїйшими подїями за час перебуваня царя і цариці у Київі (з ранку 19. до вечера 22. ст. ст. серпня) було посьвячене нового собору сьв. Володимира і відкрит[illegible]тника царю Миколї I. Сей собор почали будовати ще р. 1862; але коли вивели вже банї, стїни его потріскали ся; роботи через те були спинені лїт на 10. Собор коштує більше мілїона карбованцїв і в загальній сумі оздоби Київа займає видатне місце. Одначе надавати йому великої ваги культурної не можна і марне стають на диби поклонники „величезного зросту“ російської культури. Коли-б у Київі не було старезного сьвідка українськоі культури, собору сьв. Софії, то може-б новий собор і набрав ся тієї ваги, яку силкують ся йому надати; але-ж про зріст російськоі культури новий собор сьвідчить не богацько. Тай те сказати, що задля оцїнюваня культури і цивілїзациї Росиї треба брати зовсім інчих сьвідків. Оцїнювати цивілїзацию треба не самими околишнїми умовами житя: тут треба брати перш завсе духове, моральне житє людности, моральні спонуканя людий і їх моральні погляди на ті і інчі речи; треба уважати на висшину не церковних бань і хрестів, а висшину ту, до якої доходять моральні переконаня і погляди людий, що переняли, так сказати, плоть і кров більшости людности тай кермують її житєм. От коли з сего погляду зміряти культуру і цивілїзацию Росиї, найпаче уважаючи на ті факти, які ми бачили у Київі впродовж усего серпня, то й стане знати, що „величезний зріст“ росийскоі культури і цивілїзациї, навіть у такому культурному містї як Київ, низше за той парканчик, яким обгорожено собор Володимира.

Памятник царю Миколї I. (велика фіґура царя) збудовано проти унїверситету в парку. Збірати гроші на будівлю его памятника почали р. 1869, але збір ішов так мляво, що за 5 років назбірали ледві 2500 карб. — Р. 1874 князь Демидов порушив сю справу трохи наперед, подарувавши 15.000 карб. і під конець р. 1890 зібрано було усїх гроший 36 тисячів карб. Нарештї коли військове мінїстерство казало дати на памятник 2000 пудів старої мідї, тодї міська дума призначила з власних коштів 30.000 карб. і взяла ся за будоване памятника; роботу розпочали в маю р. 1892. Памятник має заввишки від землї $19\frac{1}{2}$ аршин; (сама фіґура царя $7\frac{1}{2}$ аршина). Коштує памятник 150.000 карб. Цїкава річ, що найбільша частина сих кош-

---

2)

ФРІЦ РАНДЕЛЬ.

Повість з норвеского

Хр. Вінтерґіельма.

—

(Дальше).

Слїдучого дня пішов він на вільній годинї до дому, бо побачив з кляси, як мати виходила з дому, а отець був у ту пору завсїгди поза домом.

В кухнї стояла Маруся коло стола з голими раменами і в білій запасцї, занята битєм яєць до обіду. Єї руде волосє, що відбивало трохи на брунатно, спадало назад грубими, густими косами, а впрочім було гладко і рівно зачесане; лице, шия і руки, як звичайно у рудоволосих жінок, мали тверде, прозрачно біле тїло з ясною, легкою рожевою відтїнею. Коли она відвернула ся, щоби глянути, хто прийшов до кухнї, можна було видїти сильне і мягке порушене тїла.

„Марусю, можу дістати хлїба з маслом?“ сказав Фріц легко. Він чув, як серце ему товкло ся, і з якимсь дивним неспокоєм відчував він вражіня змислової роскоші, яку ему справляла єї постава.

„Не маю тепер часу“, відповіла і зачала знов бити яйцї. „Іди сам до комори і украй собі хлїба.“

Але в тій хвили почула, що єї хтось зловив за голову, перегнув скоро в зад і Фріц поцїлував єї резолютно.

„Я виджу, ти здурів, хлопче“ сказала она, вириваючись. Хотяй через хвильку видко було у неї вибухаючий гнїв, однак змінив ся він скоро як блискавка, коли побачила, як Фріц стояв готовий до нової зачіпки. Він був до тепер супротив неї завсїгди по хлопячому байдужий і она видїла в нїм завсїгди тілько хлопця, але в тій хвили пізнала, що він властиво вже молодцем, що зі своїми жаркими лицями і палаючими очима хорошо виглядав та до того ще старав ся о єї ласку. Се чувство спонукало єї як раз до того, що постановила ему рішучо оперти ся, а се его ще більше подражняло і запалювало.

„Коли мене не пустиш, то скажу...“

Він думав, що она хоче на правду не дати ся, і тому пустив єї.

„Може скажеш також, що ти вчера цїлувала вітця?“ загомонїло з такою самою насьмішкою, як і грозьбою.

„О, я нїколи не цїлувала старого“. Она хотїла додати „гидкого“, однак пригадала собі, що то син, що з нею говорить. Та таки змішала ся і відвернула очи, беручи ся назад до роботи.

„Правда, хиба я сего не бачив?“

„Не правда — ему не удало ся.“

„Але за те можеш мене поцїлувати, Марусю, Марусю?“ Він підступив один крок до неї та усьміхнув ся, нахиляючись на-пів, щоби єї обіймити за стан.

По правдї той хлопчиско гарний, думала Маруся, але відвернула трохи голову на бік, підесла вилки до битя яєць і сказала з удaною повагою: „Бігме як ти не — я тобі кажу — тілько наближи ся!“

І він не сьмів зближити ся до неї, але ему здавало ся таки, що через грізну повагу мигтїло щось в єї очах, щось коло єї уст, що можна було взяти за заманчиву обіцянку. Мимо того він вже мав замір віддалити ся.

В тім сказала Маруся: „Фріц, ти нїчо не кажи про те вчорашне — чуєш!“

„Добре, але поцїлуй мене.“

„Ех, дурне тобі в голові, хлопче!“ відповіла виминаючи, але дала ему приступити і коли він єї цїлував, мав уже хиба тілько удану борбу перемочи.

Се був отже перший подвиг Richelieus-a. Хто відважний, того побіда, і Фріц побідив. Маруся поволи залюбила ся в нїм на правду. Она була молода і горяча, а він був прецїнь нею такий занятий, такий упоєний, такий молодий і такий хороший. На конець присягли собі сьвято, що будуть завсїгди, завсїгди любити ся.

Хотяй і як скрито они таїли свої зносини, хотяй він нераз був в страху, що родичі можуть їх відкрити, то завсїгди таки стояв для Фріца наче отвертий моральний вихід: его власний отець дав ему приклад. Се успокоювало его сумлїнє, коли він „жив після того“.

Він був дома далеко більше замкнений і повздержливий, як звичайно, і матери видало ся, що спостерігла на нїм якусь зміну. Одного вечера, коли мали класти ся на спочинок она й єї чоловік, она звернула бесїду на сю справу. Але Рандель мав мало охоти мішатись до питань вихованя, в котрих полишив рішене для любого домашнього спокою раз на все своїй

тів припадає на долю Поляків. Сам тільки Щеньовський пожертвував ґраніту на 40 тисячів карб.; ґрафиня Браницька дала 5000 карб. — Цікаво, викинувши з загальної суми коштів на памятник 20.000 карб. за мідь, подаровану міністерством; 30.000 р. подарованих київською думою, останні 100 тисячів розложити по національностям. Тоді побачимо, що на памятник пожертвували:

Поляки (Щеньовский, Браницька і інч.) 45%, Великороси (Демидов 15.000, Лопухин, Балашов, Бобринські, Катаказі і інч.) — 36%, Українці, (Терещенко, і інч.) — 9%, останні 10% жиди, Німці і інчі...

З усїх останніх подій варто хиба згадати, що цар і цариця заходили і в університет, де, звістно, підчас вакациї не було нї одного студента. Не зайти в університет, відкриваючи памятник Миколї І., було-б ніяково: університет єсть найважнїйший вчинок Миколи І. задля Київа, хоча не треба забувати, що університет в Київі виріс з руїни університету в Вильнї і лицея в Кременци.

Кажуть, що приїзд царя у Київ взагалї коштував більш міліона всїх видатків; самому лишень місту Київу на оздобу вулиць, ілюминацию, охрану і т. ін. більш 150 тисячів.

Які добутки сієї гостини для Київа і для краю? Кияни і більш як сто тисячів селян побачили свого царя і царицю тай годї, доки що. Були сподїванки, що пісїя гостини у Київі цар звелить скасувати стан „усиленної охрани“, що вже 15 років гнїтить Київ. Сподївáнку викликали не тільки повна і певна все непотреба Ігнатієвської (Миколи Ігнатієва) „конституциї“, але й гутірки, які пускала київска адміністрация перед приїздом царя, що, мов, вона отсе вже останнїм разом користуєть ся з тієї „конституциї“. Скасувати стан облоги було тим більш легко, що термін її виходив 1. вересня і коли-б цар не видав нового наказу, щоб єї задержати і на далї, то вона, ота „хартія вольности“, сама по собі падала. — Тимчасом за кільки день до приїзду царя стало відомо, що київський ґенерал-ґубернатор, ще підчас коронованя царя, упрохав його видати наказ і цар підписав той наказ ще 21. мая, щоб „усиленную охрану“ лишити ще на один рік.

У селян, що позганяла поліция на охрану до Київа, була ще більша сподїванка. З самого початку серпня по селах хтось почав пускати доволї „хитру механїку“, що цар і цариця, приїхавши до Київа, дїлити-муть між мужиками панські землї. Одначе пани, прочувши про се, наймають „специялїстів“, щоб убити царя і царицю. Тим то треба селянам зібрати ся до Київа і охоронити царя і царицю від „специялїстів“ і від панів.

Така гутірка вельми сприяла тому, що мужики не змагали ся проти приводу іти в Київ на охрану. А в Київі легко було спостерегти, як ворожо селяне-охранники відносили ся до „чистої публики“, се-б то до кождого, хто своєю одежею нагадує пана.

Пісїя виїзду царя з Київа можна було почути між мужиками такі речи: „Знов збрехали! казали: землю давати-муть, а замісць того давали тілки щодня по 20 коп. на харчі. Пани, кажуть, знов якось обдурили і царя і царицю і не допустили їх роздавати землї. Цар, кажуть, злякав ся більш за все того, що його мінїстра отруїли, тай поїхав швидче до царя нїмецького за порадою...“

Про наглу смерть Лобанова дїйсне ходить дурна гутірка, що його отруїли і отруїли на те-б то, щоб викрасти з його портфелю якісь такі папери, що мали велику вагу задля Поляків. — Натовп та ще такий темний як у нас, звістно, охочо йме віри усякій дурницї. А смерть Лобанова стала новим зерном до тих забобонів і дурних гутірок, що кружать скрізь по Росиї серед забобонної маси.

„Де повернеть ся цар, перед ним іде яке будь нещасте.“ Отака забобонна думка скрізь кружає і в доказ її кажуть: „он, в Москві була „Ходинка“, що взяла кільки тисячів народу і викликала у царя жовтяниці; в Петербурзї — змова робітників; в Н. Новгородї град і бурі зо три години до приїзду царя знївечили на виставцї цьвітники, що коштовали 125 тисячів карб. У Відни перед приїздом царя теж зняла ся велика буря і накоїла великої шкоди. По дорозї до Київа — нагло вмер Лобанов; у Київі теж під проїзд царя і саме тодї, як сьвятили собор, стала ся пожежа (вельми дрібна), а на другий день, саме тодї як цар закладував другий новий собор в Монастирі, знов стала ся пожежа (теж незначна) на почті в робітнї телефонїстів. Отак і плетуть в одно всяку нїсенїтницю.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16-го вересня 1896.

Вилїзло шило з мішка. Недавне „явное собраніе общества „Народна Рада“ виявило не одно, що доси скривало ся в нїм, хоч оно нам і всїм сьвідомим людям не було тайною. Із сих зборів вийшла передусїм на яву неміч т. зв. консервативної партиї, котра помимо відозви надрукованої в „Бук. Вѣдомостяхъ“, а й на осібних відбитках, розсиланих повсюди, в котрій заклинано всїх, „хто в Бога вірує“, щоб явились на зборах, і для необізнаних із правдивим станом річий дали доказ популярности і сили наших консерватистів. Як мізерно випало се „явное собраніе“ що-до числа участників, се відоме вже нашим читателям. Перебіг крайне ялових „совітованій“ сего збору доказав, як замітив один молодий москвофіл на зборах, що буковиньскі москвофіли се трупи. Ще цїкавійший засуд, виданий Матковским про бездїльність цїлого „об-

---

жінцї, і тому сказав: „Се певно не для чого иньшого, як що хлопець доростає.“

„І я тому не вірю, щоби се миропомазане викликало в нїм якісь релїґійні роздумованя“ замітила панї Рандлева, обертаючись плечима і гнїздячи ся старанно під ковдрою.

„Ей, що ти говориш!“ відповів Рандель і загасив сьвітло.

II.

Гандляр деревом Петро Вілле Рандель занимав дуже поважне становиско в торговельнім сьвітї і в товарискім житю не так через свої маеткові відносини, бо він не належав до відважних, підприємчивих торговельників. Єго не можна було назвати богатим в порівнаню з многими его товаришами, а его значінє виплывало з осьвіти, яку унаслїдив по своїм батьку, по урядннику Рандлю, старім аристократї, що мав великі впливи. Єго самого вважали дотепною головою. Він умів бути трохи острий, але его обходжене було все певне, привітне і приличне, а взявши в цїлости, був він, як его найблизші знакомі звикли виражатись, tout a fait товариский чоловік.

Студентом пережив він в Християнїї всяку всячину, вивчив ся дуже мало чого, а що отець помер, не відложивши нїчого з своїх великих доходів, мусїв Петро вибрати торговельний завід. Користна партия могла ему бути в тих услівях дуже пожадана і він звернув очи на справдї гарну Лявру Бальстад, о котру старало ся богато, а котрої батька-доробкевича уважали дуже богатим. Правда, що его маеток трохи за високо оцїнили, а до того треба его було між кількоро дїтий подїлити, але таки знайшло ся споро гроша, що припало Рандльови — так можна его було уважати досить заможним. Панї Рандель була дївчиною дуже шиковною, з розбудженим умом і в кождім взглядї могла гарно представитись. Але особливо притягала Рандля якась нїжність плоти у еї особи, так що була се в дїйсности мішанина склонности і інтересу, що его тягнула до неї. Она зі своєї сторони видїла, що він сам про себе був приємним, молодим чоловіком, а до того підносив еї в социяльнім взглядї висше о один ступінь, і їх супружество зложило ся після того: тихе, одностайне, без великих вимогів до чувства. Жите, що Рандель в той спосіб осягнув, вдовольняло его в певнім взглядї, хотяй він властиво не чув ся щасливим. В молодости він снував сни про дїяльність, що вдовольнила-б его змисл краси, а тепер мусїв замінити еї на нудне купецке жите.

Він мав колись легко вражливе і нїжно вироблене чуте, але оно спіткало в новім житю ріжнородні перепони і чим раз то затуплялось і загинуло. Він мав колись бистроумність, але она не найшла поживи в тих відносинах, в котрих він чув так мало відгомону з того всього, що колись ворушило ся в его души, і він відчував, що его доля змарнувала ся по трохи. Так перехиляла ся мало по мало рівновага здібностий туди, де інтерес для окруженя неначе скостенїє і ствердне в критику. Она то зродила певну насьмішливу погорду, але се виступало по більшій части тілько в цїлком довірочнім кружку. Поза домом він був переважно дуже осторожний, если его просто не визивали, і загально взявши, дбав о те, щоби уходив за звичайного, доброго міщанина.

Зі своєю жінкою жив надзвичайно згідливо; обоє мали особливий талант уникати спорів. Вправдї панї Рандель намагала ся в першім роцї подружя вплинути на него в релїґійнім дусї, бо в тім напрямі она мала деякі упередженя, але скоро покинула назад сей намір. Він придержував ся традицийних в его родинї трех ранїшних проповідий і одної служби Божої річно. Але не любив розправляти про той свій спосіб виконуваня релїґійних обовязків.

Она-ж приняла ся за те виховувати свое едине дитя, та незабавки передала проводжене вечірньої молитви і складаня рук дївчинї, після чого одно і друге відпало дуже скоро. Она мала тілько сьвітових справ на голові! А до того прийшли ріжні вніпші і внутрішні місіонарскі справи, в котрих она брала живий удїл, а борола ся при тім особливо за виключенем всїх елементів, що не належали до евангелицко-лютераньскої церкви! Тілько в нїй виключно можна бути спасеним, а що она до неї належала, була. розуміє ся само собою, цїлком певна, що буде спасена. Се справляло їй дуже приємне і задоволяюче почуте. Але що у неї сьвітскість і релїґійність не злучили ся хемічно, лише тілько механїчно, тож раз одно, раз друге брало перевагу. Між численними знакомими дому був тілько один, що заслуговав на імя приятеля, іменно податковий урядник Леке, але між ним а супружеством Рандлїв було повне довіре і повна щирість. Він і Рандель „знайшли себе“ по короткій, переминаючій знакомости на однім театральнім представленю, в котрім грала якась даньска провінціональна трупа якусь траґедию. Они сидїли случайно біля себе і мимовільно відчували, що в своїх поглядах про недостаточну виставу вони сходять ся. — „Справдї, се на дїлї пригнетаюче.“ — „Пригнетаюче? Нї, се скріпляюче. На кождий спосіб змагаєсь через те наше почуте власне.“ — Від того дня почавши,

щества“, а Козаркевичем про послів Тиміньского і Вejan-а. Але найцїкавійший вже факт, то цїлковите усунене консерватистів Тиміньского і Вejan-а з видїлу, котрі не найшли анї слівця оборони, і заміщене їх явними москвофілами Ґеровским, Козаркевичем і Матковским, котрий послїдний тілько що повернув з Петербурга. Так отже стали на чолї „Народной Рады“ Волян, Матковский, Ґеровский, Ґакман, Козаркевич, Андрійчук, Велигорский, Богатирец і Купчанків головний аґент, селянин Денис, отже без винятку люди, що признають ся явно до Москалїв. Лїпшого вибору не могли господинове зробити; ми їм вельми вдячні за те, що здерли з „Народной Рады“ маску консерватизму, в котру убрав був еї через Тиміньского Мустаца; тепер всїм ясно буде, що т. зв. консерватизм Тиміньского був тілько замаскованим москвофільством. Его здемасковане відбуло ся над сподїване легко і основно, упоратись з ним — легко.

В справі Морского Ока приняла адмінїстрацийна комісия угорского сойму без зміни проект, після котрого має границю між Галичиною а Угорщиною коло Морского Ока постановити мировий суд.

Віче має відбути ся в Жидачеві дня 29-го с. м.

Де справедливість? Стипендию ім. Келера, засновану для бідних і гідних школярів селяньского роду з кіцманьского повіту, надала пов. рада шкільна в Кіцмани не найбіднїйшому й найгіднїйшому ученикови Коропатницкому з Боянчука, що має сьвідоцтво з відзначенем зі всїх предметів, а знов репетентови(!) ґімназиї сучавскої(!) синови заможного возьного староства кіцманьского Бояновского, бо — ну, бо протоєрей руского деканату Hominca спирає румунїзацию, г. г. Мартинович і Радик волїють перекиньчиків-Волохів як щирих Русинів, а „wielmożny pan przyjaciel Rusinów“ знов потребує таких Бояновских, Южарковских та Popescul-ів задля Мустацової полїтики, котру провадить за кулїсами яко староста румунїзаторского ряду...

Процесовичі. В понедїлок відбув ся перед черновецким повітовим судом процес одного ґрайзлерника против селянина о 11 кр. Жид не хотїв відступити від процесу, але що не міг доказати свого права, то відкинено его скаргу і він мусїв заплатити судових коштів 67 кр. Того-ж самого дня мав той жид ще один процес другого селянина за 58 кр. Але судия признав єму лише 20 кр. Розсерджений жид крикнув в лютости: „Ви мене переслїдуєте!“ За се засудив его судия в дисциплїнарній дорозї на 48 годин арешту. І се все за 11 кр.!

Стипендию краєву 600 зр., основану бук. краєвим соймом в цїли образованя учителя для низшої школи господарской в Кіцмани, одержав учитель народний в Чункові і абсольвент середної господарской школи черновецкої п. Евген Жуковский, що має найдальше в мартї 1897. р. зложити іспит кваліфікацийний на учителя шкіл господарских у Віднї, а опісля вибере ся в дорогу, щоби звидїти устрій низших шкіл господарских.

На такий спосіб не штука мати „Musterwirthschaft“! У вчерашнім числї ми в описї подорожи мінїстра рільництва ґр. Ледебура написали, що він був у Топорівцях, аби оглянути взірцеве господарство тамошного арендаря Фішера. Доносять, що мінїстер похвалив ту господарку. Все те було би гарно, коби лиш Йосель Фішер не вів своє лосподарство в підозрілий спосіб. А то ось що доносять: Селяни з околицї Солотвини в Галичинї наймили ся у того Фішера до рільничих робіт. Кромі згодженої заплати мали они ще дістати два вози збіжа з безплатною доставою до Станїславова. Тимчасом вислав Фішер збіже на кошт селян. Коли они прийшли відбирати збіже, мусїли за привіз заплатити 100 зр., а що гроший не мали, мусїли зичити. Селяни мають внести жалобу до суду против Фішера, властителя того „взірцевого господарства“ в Топорівцях.

Осторога для селян. Аґенти якогось угорского банку, котрого імя незнане, вештають ся в Галичинї по селах і місточках і намовляють селян до конверзиї своїх довгів на меньше опроцентовані. Ті аґенти обіцюють золоті гори, говорять, що мають великі капітали і лише чекають, аби найшли ся люди, котрі хотїли би з тих гроший користати. Але при всїм тім не може обійти ся без видатків, тож аґенти жадають від се ян завдатків і — щезають. Їм розходить ся лише о те, аби витуманити у селян гроші!

Нещасливий випадок на маневрах. При кінци маневрів піхоти минувшого тижня, коли гармати саме гнали через Мостиска, хотїв один 17-лїтний жидок перебігти через дорогу, дістав ся під колеса гармати і згинув на місци. Та на жаль не обійшло ся при сїм випадку без другої жертви. Жовнїр, що їхав на переднім кони від гармати, побачив грозячу жидкови небезпечність і хотїв ще в послїдній хвили задержати конї в найбільшім розбігу. При тім сам перелетїв через голову коня і в тій самій хвили ударив его дишель від гармати так сильно в голову, що погиб на місци.

Буковиньскиї новинки. Аґент Айзіґ Енґлер вертав минувшої пятницї до Шубранця. По дорозї напали на него Ґора Радиш і Івон Петрюк, побили его і забрали годинник та гроші. Розбійників вже винайдено і арештовано. —18-лїтного парібка Самуіла Киспана засипала в Молодїеві при копаню земля і удушила его. — В Іспасї видобули пси трупа малої дївчинки. Жандармерия вислїдила нелюдску матїр в особі Перль Гендель і арештувала еї.

Шпортсмен-злодій. З маґазину гіпотечного банку у Львові украв Михайло Н. цїлу купу ріжного одїня і иньших дрібних річий, а в додатку біцикль, на котрім заїхав разом з украденими річами на улицю Пекарску до будуючої ся там клїнїки та віддав часть добичи свому товаришеви Адамови Ш., аби еї продав, а сам поїхав тимчасом на прогульку. Коли о 4-ій годинї пополудни вернув на умовлене місце, побачив з далека, що его товариш Адам Ш. стоїть на улици перед якимсь паном та живо з ним о чімсь говорить. Догадуючи ся, о що річ іде, Михайло Н. не задержував ся, лише пігнав на біцикли попри товариша і незнакомого пана та щез на закрутї в Личаківску улицю, звідки утїк в напрямі до Винник. Львівска полїция повідомила винницку жандармерию, щоби за злодїем слїдила.

Нові виправи до бігуна. Нїмецкі ґеоґрафічні товариства наміряють сеї зими розпочати великі аґітациї за виправою до бігуна полудневого. Після погляду славного ґеоґрафа і ґеольоґа Наймаєра та звістного австрийского подорожника Паєра бігун полудневий для науки більше цїкавий як північний. Нахил маґнетичної іглы на полудни доси не обчислений, не знаємо також нїчого певного о підсоню тамтих околиць, о роздїлї вод і землї. Важна також річ, розслїдити струї морскі і вітри, які ідуть від полудневого бігуна, а також дуже цїкава була би розвязка загадки, котра займає ґеольоґів що-до ґеольоґічної подібности полудневої Африки і полудневої Америки, а здогад, що ті землї були колись з собою получені, має богато імовірности за собою. На полудне есть ростинність цїлком иньша як на

приходив Леке часто до дому Рандля, а відтак зложив ся що тижня „сьвяточний вечер“, на котрім приятелї і неприятелї мусїли не одно витримати і цїла юрба грішників переходити огонь чистилища.

Такий отже вечер випав не довго по відкритю Фріца. Они встали власне від вечері і перейшли до сьвітлицї. Панї Рандель сїла з робіткою на софу, а зараз напротив по другій сторонї стола два фотелї для Рандля і Лекого; перед ними стояв вар пунчовий. Фріц і его приятель Ведель Стенерзен витягнули кілька ілюстрованих книжок з бібліотечки і сидїли в кутї комнати при дверях від контори.

Здавало ся, що оба старі були в найлїпшім настрою. Вже при столї зробили они богато колючих уваг про сего і того мешканця міста, а панї Рандель була також, як здавало ся, так само успособлена, як другі. Хотяй Рандель що дня радо пускав поводи своїй сатирі, то особливо аж тогди она по волї гуляла, як Леке був біля него. Старий соколик мав ті самі погляди, що его приятель, та не міг знайти так скоро притоки, а тогди аж починав оживляти ся, коли найшла ся нагода розправляти про других, та ганити їх слабі сторони.

Фріц завважав через довгі лїта, як оба сатирики глумили ся зі всего і зі всїх і бавили ся блудами та слабостями ближнїх і ставав все уважнїйший. Оба они чули, що стояли осьвітою і інтелїґенциєю висше від свого окруженя, але однако не могли відлучити ся від того товариства і тому були далеко злобнїйші і напастливійші, як були самі між собою. Отже коли розмістили ся вигідно за столом і покоштували зі смаком сього ґроґу, сказав Леке, що сусїд Бахе купує бочками горівку і мусить хиба, так він думає, мокнути в нїй як губка. Леке пустив довгу смугу диму в воздух і погладив худими руками сиве волосе поглядаючи з задоволеним усьміхом на Рандля.

„Що кажеш?“ відповів Рандель. „Він і в тім взглядї не має умірковавя?“

„О, ріжне говорять! На кождий спосіб недостає єму послїдними часами горівки. — Але хто-ж се оповідав, панї Зевальдзен? єли сьмію спитати?“ звернув ся до панї Рандель.

„Се була сама Марія Бахе“, відповіла она.

„Мати чи донька?“ запитав Рандель.

„Мати. — Правда, ви мусите знати“, звернула ся панї Рандель до Лекого. „Відколи Бахе зачав дуже часто заходити до клюбу, роблять его жінка і донька візити у знакомих. Се має бути дійсна кара Божа, каже панї Зевальдзен.“

„Так есть, я вже чув се“, сказав Леке з глумом. „І тогди висилає мати наперед малу Марию, щоби запитала ся, чи є хто в дома — а коли она прийде, то вже знають, що то „благовіщене Мариї.“ Він показав кінцем цибуха у воздух, щоби лїпше вибити значіне.

„А опісля приходить „зачатиє Мариї“, додав Рандель, тикаючи також цибухом.

„Нї, ви вже занадто злобні“, сказала панї Рандель, але прецїнь она так сьміяла ся, що мусїла відложити своє гачковане, а еї сьміх заразив обох старих панів.

І дїти мусїли сьміятись вже на вид старих, що нахиляли ся наперед, тримали ся за колїна, і чим довше дивили ся на себе, тим гірше сьміяли ся. Коли Леке сьміяв ся, розтягали ся его елястичні губи аж до уший і відсланяли два ряди великих жовтих зубів. При тім висував він гладку бороду наперед, а довгий, острий і кривий ніс продовжав ся і кульбачив ся ще більше. Вкінци стягали ся очи і косматі брови з численними морщинами криво до гори, так що виходило з того обличя щось подібне до сатира. Глухий чоловік мусїв би був сьміяти ся на такий вид. Противно Рандель мав реґулярне лице і не робив таких сильних мін, але за те сьміялись его очи: они блищали і мигтїли, як би уся Рандльова глумливість в них лежала.

„Ту можеш бачити мого батька і Лекого“, сказав раз Фріц до Ведля Стенерзена, як побачили на виставі книгаря гумористичний образок, де два худощаві монахи сидїли против себе і не могли здержати ся від сьміху над якимсь веселим оповіданем. А се порівнанє було дуже вдатне.

„Але позвольте“ сказав наконець Леке „ми говорили передше про Зевальдзенову. Чи вже знаєш, що капітан Ваґле застрілив бузька?“

„Ваґле, що провадить Зевальдзена корабель „Оріона“?“ спитала панї Рандльова. „Що-ж з ним стало ся?“

„Ой Боже, я тобі еще не оповідав?“ сказав Рандель. „На твоє здорове Леке! Загріем нову скляночку. Ну, видиш, він був через десять місяцїв на мори в подорожи, а потім вернув власне до дому — ха-ха-ха-ха! — власне в сю хвилю, коли се стало ся, він станув у дверях.“

(Дальше буде).

півночи, підсоне відмінне і дуже можливе, що колись полудневий бігун був так само як північний осередком житя ростинного і зьвірячого цїлої землї. Той осередок пересунув ся відтак, бо вісь землї зміняла кілька разів свое положене. Щасливе відкрите останків закаменїлих ростин і зьвірят на полудневім бігунї допомогло би дуже до роз'ясненя тих питань. — В виправі до полудневого бігуна має взяти участь Паер. Однак коли би виправа не мала зібрати ся, то Паер пойде на другий рік до землї Франц Йосифа, щоби віднайти Джексона, а висилає его Гермсворт, котрий головно причинив ся до виправи Джексона.

Стережіть дітвору! В Бутківцях під Старим Селом лишили родичі свої дїти без всякого надзору дома. 10-лїтний синок одного господаря побачив на стїнї стрільбу і єму захотїло ся побавитись нею. Взяв він єї з стїни і вийшов на подвіре. Иньша дїтвора збігла ся, скакала навколо хлопця з стрільбою. Нараз випалила стрільба і вгнала весь острий набій заячого шроту в живіт 4-лїтного дїтвака з недалекої загороди. Дїтвак мав ще на стілько сили, що доволїк ся до дому і там зараз помер.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го вересня 1896 року.

Перемишль. Цїсар від'їхав відси сегодня пополудни.

Царгород. Порта повідомила устно, що побоює ся нових розрухів зі сторони Вірменів. Амбасадорам дано війскову сторож; окрім того просила Порта о амбасадорских урядників, котрі би були присутні при ревізиї в домах чужинців, де евентуально могли би бути скриті Вірмени. Вчера відбула ся нарада амбасадорів.

Триєст. На засїданю міскої ради поставив радний Спадоні внесене, щоби візвати правительство до заборони відпусту до Риму. Помимо протесту правительственного комісаря, що міска рада не є компетентна в релїґійних справах, ухвалила міска рада більшостию голосів то внесене.

София. При виборах одержали правительственні кандидати небувалу доси більшість голосів. Показало ся, що навіть сполучені опозицийні партиї не можуть нїчого вдїяти.

Рух поїздів зелїзничих
важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Руской Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.